

Lyrika/epika/drama

RSb040

Epika

“Výpravná, narativní literatura.”

- velká epika
- střední epika
- drobná epika
- publicistika

Velká epika

EPOS

- hrdinský
- rytířský
- zvířecí
- romantický (19. stol.)

EPOPEJ

- soubor eposů spojených postavou či příběhem
- dnes: rozsáhlé epické vypravování s historickým námětem

Udeří Roland v kámen ze vší síly.
Kov zaskřípe, však meč se neroztříští.
Tvrdá je čepel: když to Roland vidí,
naříkat počne slovy lítostnými:
„Jsi, Durendale, krásný, jasně bílý,
na slunci planeš, ostří tvé se blyští!
Když k Maurienně se můj císař blížil,
dal mu tě anděl z nadnebeských výšin
pro kapitána, jenž je mu zvlášť milý.
Já jsem to byl, ten vyvolený rytíř.

LEGENDA

MÝTUS (BÁJE)

Velká epika – román

- Z “lingua romana” = románský jazyk
- zásadní princip = cesta (středověk)
- dialogický žánr
- třídění tematické
 - sociální
 - historický
 - biografický
 - venkovský
- třídění hodnotící perspektivy
 - satirický
 - humoristický
 - filosofický

Střední epika

POVÍDKA

NOVELA

POHÁDKA

- lidová
- autorská

POVĚST

ROMANETO

CESTOPIS

JAN NERUDA.

Drobná epika

BAJKA

ANEKDOTA

ČRTA

Publicistika

- reportáž
- fejeton
- sloupek
- zpráva
- komentář
- úvodník
- referát
- recenze
- medailón / nekrolog
- interview
- polemika
- homiletika

LYRIKA

= “lyrike techné” > umění lyrické (zpěv s lyrou)

Autoprezentační lyrika

- standardní forma lyr. výpovědi
- **lyrika masky** = autostylizace (*jsem žena zhýřilá, jež hrám se divým vzdává*)
- lyrika **kolektivní** = ztotožnění se skupinou (národ, třída apod.)

Předmětná lyrika

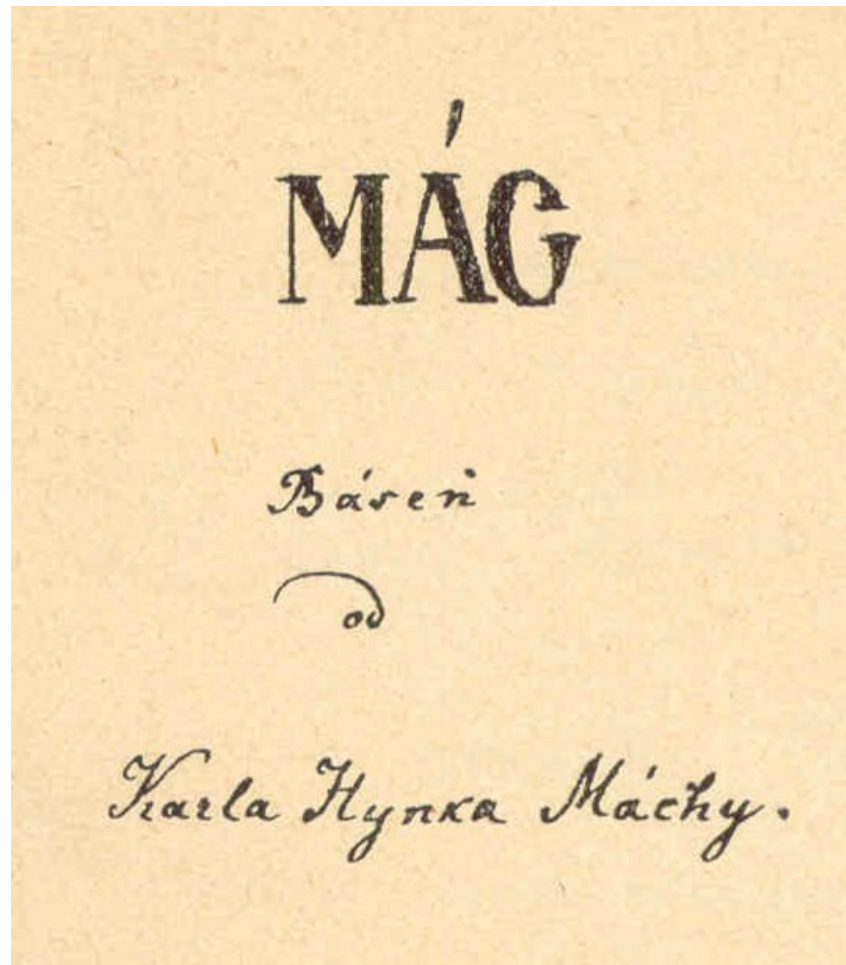
- lyrika **třetí osoby** / neosobní

Lyrickoepické žánry

BALADA

ROMANCE

POÉMA (básnická povídka)

Vysoká lyrika

ÓDA

ELEGIE

ŽALM

Z knihy svého života jsem, ženo,
rval po listu list,
a všechno je spáleno, kde jméno
tvé bylo lze číst.

LYRIKA - DALŠÍ TYPY

- trubadúrská poezie
- žakovská lyrika
- lidová píseň
- idyla
- epigram
- přísloví
- pořekadlo
- aforismus

A když žák přesta mluvenie,
dvořák vecě: „Toho nenie!“
Okřiče se naň hněvivě
a řka: „Žáku, mluvíš křivě,
Slovane jsou národ holubičí;
sychom byli madovit
proto se tak často – rvou a křičí.
přijdu dvora a kyjem bit!

Ach, přehubená partéko!

Co je tobě řeči této

o nás mluviti potřeba,

sám nejsa nikdy syt chleba?

“Život je jako žebřík na kurník, krátkej a posranej”

DRAMA

= řec. *dram* (činnost v obtížné situaci)

Uzavřené drama = antické

Otevřené drama = Shakespearovské

- lyrické
- epické
- absurdní

DRAMATICKÉ ŽÁNRY

TRAGÉDIE

KOMEDIE

LITURGICKÉ DRAMA

ČINOHRA

OPERA

MELODRAM

